

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 469/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Ježíkovou, Kúpeľná 487/19, Revúca, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/75/2023-256 z 28. februára 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorý navrhuje v rozsahu II. a III. výroku krajského súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Súčasne žiada primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ si žalobou uplatnil nárok na náhradu majetkovej ujmy v sume 8 123,70 eur a na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 80 000 eur z titulu nezákonného rozhodnutia podľa § 5 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Náhradu ujmy požadoval za trestné stíhanie vedené na základe uznesenia o vznesení obvinenia z 24. apríla 2014 a na základe uznesenia o vznesení obvinenia z 11. novembra 2015. Rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/179/2015 zo 16. júna 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/98/2021 z 26. októbra 2021 bol spod obžaloby oslobodený.

3. O žalobe sťažovateľa rozhodol Okresný súd Revúca rozsudkom č. k. 4C/44/2022-164 z 20. apríla 2023 (v súčasnosti konanie vedené pred Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. Ra-4C/44/2022) tak, že v poradí prvým výrokom návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol,

druhým výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 6 925,05 eur s príslušenstvom z titulu majetkovej škody, tretím výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 25 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy, štvrtým výrokom žalobu sťažovateľa v prevyšujúcej časti zamietol a súvisiacim (v poradí piatym) výrokom o trovách konania uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 92,76 %.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie sťažovateľ a žalovaný. Sťažovateľ napadol rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (štvrtý výrok). Podstatou argumentácie sťažovateľa bol nesúhlas s výškou prisúdenej majetkovej a nemajetkovej ujmy.

5. O podaných odvolaniach strán sporu krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (prvý výrok) odmietol, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť sťažovateľovi sumu 25 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy (tretí výrok) zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľovi sumu 11 750 eur a v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 13 250 eur žalobu zamietol. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby sťažovateľa v prevyšujúcej časti (štvrtý výrok) potvrdil. V ďalších dvoch výrokoch rozhodol o náhrade trov konania.

6. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru o preukázaní všetkých predpokladov objektívnej zodpovednosti žalovaného za nemajetkovú ujmu (§ 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Rovnako v zhode dospeli aj k záveru, že ujmu sťažovateľa, ktorá mu vznikla nezákonným trestným stíhaním, nie je možné odčiniť inak než poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy. Za spornú považoval iba výšku prisúdenej nemajetkovej ujmy, ktorú napokon znížil na sumu 11 750 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ považuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy za zjavne neprimeranú, a to v dôsledku nezohľadnenia zákonných kritérií podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2023 Z. z. a rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, pokiaľ ide o zásadu spravodlivého zadost'učinenia. Vytyka súdom, že sa vôbec nezaoberali jeho námietkami a dôvodmi v prospech priznania ním požadovanej sumy. Namieta aj uprednostnenie záujmov štátu nad záujmom jednotlivca, ktorý bol osminu svojho života trestne stíhaný, hoci nič nespáchal. Spôsob, akým odvolací súd pristúpil k jeho odvolaniu, považuje za nepochopenie jeho námietok. Zastáva názor, že odvolací súd rezignoval na hľadanie materiálnej spravodlivosti, čím porušil jeho základné právo na spravodlivý súdny proces podľa ústavy a dohovoru.

8. Základným motívom sťažnostnej argumentácie je snaha sťažovateľa priblížiť ústavnému súdu širšie okolnosti a udalosti, ktoré súviseli s trestným stíhaním domnejšej trestnej činnosti sťažovateľa a ktoré mali podstatný vplyv na jeho prežívanie. Ide najmä o podrobne opísaný súhrn postupov, osobných atakov, obmedzení či prekážok zo strany orgánov činných v trestnom konaní a ďalších administratívnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku poškodzovali jeho fyzické a psychické zdravie, zasahovali do jeho ľudskej dôstojnosti, dobrého mena a vážnosti v spoločnosti, negatívne ovplyvnili jeho podnikateľské aktivity a ktoré napokon zasiahli aj jeho rodinných príslušníkov. Poukazuje pri tom na to, že súdy pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy nezohľadnili

celkový dosah vedeného trestného konania v trvaní siedmich rokoch na reálny život a fungovanie sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorým znížil sumu náhrady nemajetkovej ujmy bez toho, aby sa zaoberal argumentáciou sťažovateľa o širších negatívnych dopadoch nezákonného trestného stíhania.

10. Ústavný súd sa najskôr v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zaoberal tým, či má právomoc preskúmať napadnutý rozsudok krajského súdu. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie.

11. Vzhľadom na zistenú skutočnosť podania dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľom a na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy je právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach vylúčená. V prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí dovolacieho súdu o dovolaní.

12. Vzhľadom na postup, ktorý sťažovateľ zvolil, teda súbežné podanie dovolania a ústavnej sťažnosti, ústavný súd, rešpektujúc princíp subsidiarity konštatuje, že najvyšší súd bude tým orgánom právnej ochrany základných práv a slobôd, ktorý bude oprávnený posúdiť námietky zásahu do jeho práv krajským súdom, a to na základe uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku, teda dovolania. Po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu, a to najvyšší súd a ústavný súd. Išlo by o stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľne) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (I. ÚS 40/2020, I. ÚS 514/2023).

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, a to nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, preto ústavnú sťažnosť odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu